

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság felperesnek (felperes címe) a ... Ügyvédi Iroda - ügyintéző: dr. Heller László ügyvéd - (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) ellen vételár megfizetése iránt a Pest Megyei Bíróságon 12.P.28.813/2005. számon megindított, és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.709/2008/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes 52. sorszámú felülvizsgálati kérelme alapján 2010. február 4. napján megtartott nyilvános felülvizsgálati tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 353.000 (Háromszázötvenháromezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az alperes a saját felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

A 2001. december 3-tól 2004. január 13-ig előzetes letartóztatásban lévő felperes bűnözőkről való adatgyűjtésre adott megbízást az alperesnek. A felperes az így szerzett adatokkal vádalku kötését szándékozott elérni. Az alperes a megbízást azzal a feltétellel fogadta el, hogy díjának fedezetére a felperes nyújtson biztosítékot. Ezért a felperes - lánya közvetítésével - 2002. májusában egy **X típusú** és egy **Y típusú** személygépkocsit adott át az alperesnek. A felperes lánya a felperes helyett aláírt biankó adásvételi szerződéseket és az értékesítésekre meghatalmazásokat adott az alperesnek. A **X típusú** gépkocsit illetően az alperes feladata az volt, hogy azt legalább 6.000.000 forint vételáron értékesítse. A **Y típusú** személygépkocsi vonatkozásában arra szolt az alperes megbízása, hogy olyan vevőt szerezzen, aki a hátralékos lízingdíjakat kifizeti, vagy átvállalja. Az alperes a **X típusú** gépkocsit 2002. április 5-én 3.000.000 forintos vételáron értékesítette. 2002. szeptember 1-én a **Y típusú** személygépkocsit a leendő vevőnek átadta, akitől azt a rendőrhatalóság 2002. szeptember

13-án lefoglalta, majd a lefoglalást megszüntetve 2003. június 5-én a gépkocsit kiadta a felperes lányának. A felperes a 2002. május 25-én postára adott küldeményben a megbízási szerződést felmondta, és felszólította az alperest a **X típusú** gépkocsi visszaadására. Az alperes a levelet nem vette át, a gépkocsi vételárával nem számolt el. A felperes lányának feljelentésére indult büntetőeljárásban a sikkasztás miatt emelt vád alól a bíróság az alperest felmentette. Az alperes a magánnyomozói megbízási teljesítése érdekében érdemi tevékenységet nem végzett.

A felperes keresetében 8.628.679 forint és kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Követeléséből 7.339.000 forint a **X típusú** gépkocsi ellenértéke volt, 1.289.679 forint pedig a **Y típusú** személygépkocsi 2002. márciusától 2003. június 5-ig terjedő időre számított használati díja.

Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság által helybenhagyott ítéletében 5.883.000 forint és annak 2002. április 5-től járó késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet indokai szerint az alperes a **X típusú** személygépkocsival összefüggésben 6.000.000 forint vételár és a felperes által elismert költségei különbözetét köteles a felperesnek megfizetni. A bíróság a **Y típusú** gépkocsi vonatkozásában a felperes használati díj iránti igényét a gépkocsi használatának hiányában alaptalannak találta. A bíróság az alperes által beszámítani kívánt 600.000 forint tekintetében kifejtette, hogy a felperes élettársának elrablásával kapcsolatos magánnyomozói tevékenysége ellenértékére a munka elvégzése bizonyítatlansága miatt a felperestől nem tarthat igényt. Az 1.500.000 forint megbízási díjjal összefüggésben kifejtette, hogy a büntetőeljárásban nem volt lehetőség vádalkura. A törvény nem teszi lehetővé az alku megkötését olyan bűncselekmények vádlott által való megjelölése esetén, amelyről a vádlottnak nincs közvetlen tudomása. Az alperes tehát jogilag lehetetlen szolgáltatásra fogadott el megbízást, a lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződés pedig a Ptk. 227. § (2) bekezdése értelmében semmis. A felperes további megbízásai más személyek fenyegetésére, korrumpálására és pénzbehajtásra irányult, mely megbízási jogellenes célra vonatkozik, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint semmis. Az sem bizonyított, hogy az alperes a megbízások valamelyikének teljesítése érdekében tevékenységet fejtett ki. Az alperes által a felperes lányának védelmével összefüggésben támasztott 1.680.000 forintos követelését az alperes nem bizonyította. Az alperes fellebbezése alapján a Fővárosi Ítéletábrla rámutatott még arra, hogy a vádalku céljával nem egyeztethető össze, hogy a bűncselekmény gyanúsítottja a fogvatartása idején magánnyomozónak adjon megbízást olyan bűncselekmények és azok elkövetőinek felkutatására, ami a bűncselekmény terheltjének a büntetés alóli mentesülését eredményezheti. Az alperes a megbízást nem is

teljesítette, és az egyébként semmis megállapodás - jellegéből adódóan - teljesítéséhez nem elegendő a cél érdekében kifejtett gondos tevékenység, hanem annak eredményre is kellett vezetnie. Eredményt azonban az alperes maga sem jelölt meg.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A jogerős határozat helyett új, a felperes keresetének elutasítását tartalmazó, vagy a beszámítási kifogásának helytadó és felperest perköltségekben marasztaló érdemi döntés hozatalát kérte. Az ítélet jogszabálysértését a Pp. 206. § (1) bekezdésében jelölte meg. Előadta, hogy téves a Fővárosi Ítéltáblának a vádalku intézményére vonatkozóan kifejtett értelmezése, mert sem a rendőrségről szóló törvény 63.§-a, sem a büntetőeljárásról szóló törvény 127. § (2) bekezdése, 129./A. §-a, 129/B. §-a és 139 §-a nem írja elő törvényi feltételként a vádlott közvetlen tudomását a bűncselekményről. Az alperes a szerződéseket teljesítette, megbízása nemcsak vádalku-kötés elősegítésében, hanem számtalan egyéb feladataira is vonatkozott. Beszámítási kifogásai körében a felek által közösen elfogadott 5.000.000 forint megbízási díjra vagy pedig a 4.032.000 forint költségre tarthatott igényt, mert a megbízást a megbízó személyében rejlő ok szüntette meg. Az eljáró bíróság döntése sértette még a Ptk. 2. § (1) és (2) bekezdését, 4. § (1) és (4) bekezdését, 474. §-ától a 480. §-áig és 482. §-át, valamint a Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdését, a Ptk. 211. § (1) és (2) bekezdését, 213. § (1) (2) (3) bekezdését, és a 251. § (1) bekezdését.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálat Pp. 275.§ (2) bekezdésében meghatározott korlátai között vizsgálva megállapította, hogy az alperes rendkívüli perorvoslati kérelme nem megalapozott.

Az alperes az 1994. évi XXXIV. törvény 63.§-ára, a Be. 127.§ (2) bekezdésére, 129/A.§-ára, 129/B.§-ára és 139.§-ára hivatkozva sérelmezte annak a jogerős ítéletben történő megállapítását, miszerint a vádlottnak közvetlen tudomással kell bírnia a „vádalku” megkötését lehetővé tevő bűncselekményről. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének e kérdésben kifejtett jogi álláspontját pontosítva éppen azt szögezte le, hogy az alperesi fellebbezésben felhívott jogszabályok nem írják elő azt, hogy a bűncselekmény elkövetőjének közvetlen tudomással kell bírnia a vádalkut lehetővé tevő bűncselekményről. A jogerős ítéletben elfoglalt - az elsőfokú bíróság álláspontját pontosító - okfejtés nem érinti az elsőfokú bíróságnak az alperes és a felperes közti - lehetetlen szolgáltatásra irányuló - szerződés Ptk. 227.§ (2) bekezdése szerinti semmisségét és a felülvizsgálati álláspont sem jelöli meg a Ptk. hivatkozott jogszabályhelyét, mint törvénysértést. Ennek következtében a vádalku értelmezése kérdésében a jogerős ítéletben

kifejtett okfejtés nem eredményezheti a jogerős ítélet megváltoztatását. A Legfelsőbb Bíróság megjegyzi, hogy bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja esetén a nyomozóhatóság a nyomozást megtagadhatja, illetve határozattal megszüntetheti, ha a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható személlyel történő együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződő érdek. [Be. perbeli időszakban hatályos 127.§-ának (2) bekezdése, 139.§-ának (2) bekezdése].

A törvény indokolása szerint - mely a Legfelsőbb Bíróság számára az adott ügyben irányadó - tévesen vádalkunak nevezett jogintézmény alkalmazására akkor van mód, ha a terhelt az adott ügy vagy pedig más büntetőügy bizonyításához hozzájárulva együttműködik a hatósággal és ehhez az együttműködéshez fűződő bűnüldözési, illetőleg nemzetbiztonsági érdek meghaladja az állam büntetőjogi igényérvényesítéshez kapcsolódó érdeket. Vádalkuról az eljárás korai szakaszában nem lehet szó, mert a vádemelés lehetősége ilyenkor még fel sem merül és a gyanúsítottal szemben a nyomozás megszüntetésére kerül sor, aki ily módon mentesül a bűncselekményből eredő büntetőjogi és vagyoni hátrányok alól. Ennek fejében mintegy ellentételezésként a terhelt olyan együttműködést vállal a hatósággal, ami a bűnüldözési, nemzetbiztonsági érdeket szolgálja és ez összhatásában társadalmilag jelentősebb előnnyel bír mint egy konkrét bűncselekménye miatt az állam büntetőjogi érdekének érvényesítése. [Be. 139.§ (2) bekezdéséhez fűzött kommentár, Comlex Jogtár +]

Az alperes további felülvizsgálati álláspontjában állította, hogy a felperessel kötött megbízási szerződést, mely nem kizárólag a „vádalku” megkötésének elősegítésében állt, hanem számtalan egyéb feladatra vonatkozott, teljesítette. Az alperes beszámítási kifogásának elbírálása során a bíróságok a peradatok helytálló értékelésével foglalták el azt az álláspontjukat, hogy sem az egyéb feladatokra irányuló megbízási tárgya, sem a megbízási díj és a költségek összege nem nyertek bizonyítást. A felperes tagadásával szemben a peres felek levelezése, az alperes által csatolt elszámolás nem volt alkalmas az alperes követelésének megalapozására.

A fentiek következtében a jogerős ítélet nem sértette meg a Pp.-nek a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó 206.§ (1) bekezdésében írt szabályát, a megalapozott tényállásból pedig a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogi szabályok megsértése nélkül vonta le mind a felperes keresetének nagyrésztben helytadó, mind pedig az alperes beszámítási kifogását elutasító jogi álláspontját. A Legfelsőbb Bíróság a fentiekben kifejtett indokokkal a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A sikertelen felülvizsgálat következtében az alperes [a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján] köteles a le nem

rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára való megtérítésére, a Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében pedig a saját felülvizsgálati eljárási költségét pedig maga viseli.

A felperes a felülvizsgálati eljárásban nem végzett tevékenységet, ezért részére a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárási költséget sem állapított meg.

Budapest, 2010. február 4.

Dr. Bőssinger Zsuzsanna a tanács elnöke s.k., Csánitzné Dr. Csiky Ilona előadó bíró s.k., Dr. Kiss Mária bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hiteléül:

tisztviselő